

tikoteekki

Kukaan ei kommunikoi yksin –
yksilö, läheiset, yhteisö vai
järjestelmä edellä?

Lahti 30.10.2019

Puheterapeutti Kaisa Laine,
Kehitysvammaliitto/Tikoteekki

tikoteekki

Puhevammaisuuden kirjo

Video: puhumaton ei
ole olematon (Paputuubi)

it takes

TWO

to

TANGO

Tavoitteena kuntoutuksessa...

Niin spontaani ja niin itsenäinen viestintä luonnollisissa tilanteissa kuin mahdollista!

KOMMUNIKOINTIA EI OLE OLEMASSA ILMAN TOISTA IHMISTÄ!

Kieli, puhe, AAC ovat taitoja ja keinoja, eivät johda automaattisesti osallistumiseen tai vuorovaikutuksen sujumiseen luonnollisissa tilanteissa

Kuntoutuksen tavoite??

- Vuorovaikutuksen ja viestinnän vahvistamiseen tarvitaan aina vähintään kaksi....
- kommunikointi on aina sosiaalista, ihmisten välissä ja välillä tapahtuvaa
- **Vuorovaikutussuhteen, kommunikointisuhteen vahvistaminen**
- Osallistuminen (osallisuus eri elämän tilanteisiin), ympäristötekijät (ICF)

Osallistuminen kuntoutuksen tuloksena ja tavoitteena – Mats Granlund Sillalla-seminaarissa 2018)

- Mahdollisuus kommunikoida oleellista osallistumisessa
- Osallistuminen ennustaa voimakkaasti oppimista ja hyvinvointia (Aydoğan, 2012)
- M. Grandlund kyseenalaisti kuntoutustyöryhmien kokoukset, jotka ovat ammattilaislähtöisiä ja monet asiat on jo keskusteltu etukäteen. Ei aitoa perheen ja asiakkaan osallistumista!
- Osallistuminen – eri näkökulmien kuuleminen, keskustelu
- Uusi tapa: perhe/asiakas kutsuu kokouksen koolle, valitsee itse ketä kutsuu ja mihin kutsuu, ei ”ennakkokokouksia”

Aydoğan, C. (2012). *Influences of Instructional and Emotional Classroom Environments and Learning Engagement on Low-Income Children's Achievement in the Prekindergarten Year*. Dissertation/PhD's thesis, Faculty of the Graduate School of Vanderbilt University, Vanderbilt, USA.

Aydoğan, C., Farran, D. C., and Sağsöz, G. (2015). The relationship between kindergarten classroom environment and children's engagement. *Eur. Early Child. Educ. Res. J.* 23, 5. doi:10.1080/1350293X.2015.1104036

Sosiaalisen kommunikoinnin kuntoutus

– miten, miksi

- sosiaalisen kommunikoinnin kuntoutusmallit
- kielellistä ja kognitiivista kehitystä kuntouttavat mallit
- käyttäytymistä ja puhetta painottavat mallit

- Sosiaalisen kommunikoinnin mallit painottavat kommunikoinnin ja kielen oppimista **luonnollisissa** yhdessäolon tilanteissa.
- Jos halutaan kuntouttaa sosiaalista kommunikointia, tulee lähteä liikkeelle juuri tähän soveltuvista menetelmistä. Eri malleja tarvitaan kuntoutuksen eri vaiheissa, jotta kommunikoinnista tulee aitoa ja toimivaa.
- Kaikkien pitäisi tietää, mitä tehdään ja miksi – teoreettinen viitekehys!

(Cynthia Cress 2019)

Kuinka hyvin kuntoutusjärjestelmä taipuu (lääkinnälliseen)kuntoutukseen, jolla saadaan muutoksia luonnollisissa tilanteissa tapahtuvaan vuorovaikutukseen ja viestintään?

Vuorovaikutuksesta kovaa dataa??

Implementation science

Implementation research offers a promising way of bridging the research-to-practice gap by advancing knowledge about how to adopt and integrate evidence into practice (Olswang & Prelock, [2015](#)). At its core is the requirement that researchers and practitioners work together.

Kent-Walsh and Binger ([2018](#))

it is important to consider the role of implementation science in AAC intervention research.

IT'S NOT ME

IT'S YOU

Yhteistä ymmärrystä etsimässä

- Kommunikointi, viestinä, vuorovaikutus, AAC, esteetön viestinä ilmaisu, osallistuminen, yhteisö, läheiset, yhteisöllinen, opetus, kuntoutus, neuvonta, ohjaus, verkostotyö, yhteistyö, yhteiskehittäminen....
- **Keskustelu käsitteistä olennaista, yhdessä ja yli kaikkien rajojen!**

”Nothing about us, without us”

Yhteiskehit-
täminen

Kokemus-
asiantuntijat
perheet

keskustelu

Yhdessä
tekeminen

Eri
näkökulmia

Poikkitie-
teellisyys

Eri sektorit

Yhteisön vai yksilön ehdoilla?

- Yksilön tarpeet
- Yhteisön tarpeet
- Läheisten tarpeet
- Ammattilaisten tarpeet
- Järjestelmän tarpeet
- Tiedostammeko eri näkökulmat ja puhumme niistä avoimesti? Kuka sanoo viimeisen sanan?

Ihminen apuvälineenä

Läheiset (omaiset ja ammattilaiset) ovat avainasemassa, varsinkin jos kyse on...

- vaikeasta puhevammasta
- puhetta korvaavan kielen käyttäjästä (esteetön viestintä)
- pienestä lapsesta
- varhaisten keinojen varassa toimivasta ihmisestä

Kenen kanssa vuorovaikutuksessa eniten päivästä?

Kieli opitaan vuorovaikutuksessa, oikeus osaaviin kumppaneihin

Kielikylpy!

Mihin puheterapeuttien
panos?

Läheisiä ohjaamalla ja yhdessä tekemällä huomioimme yksilön hänen yhteisössään

Voiko vuorovaikutusta ja kommunikointia ohjata

- ”näyttämällä mallia”?
- Keskittymällä asiakkaaseen samaan aikaan kun pitäisi keskittyä läheisiin?

Mikä olisi toimiva tapa ohjaamiseen?

- Läheisten ohjaamisessa meidän tulisi aidosti kohdata läheiset – kyse on virittymisestä ja mielen kohtaamisesta
- Miten saisimme lisää ohjaustapoja kuntoutukseen, jossa aidosti kohtaamme läheiset? – läheisten taidot kasvavat – osaavia kumppaneita – jotka omalla toiminnallaan luovat edellytykset ihmisen, myös ei puhuvan, osallisuudelle ja kuulluksi tulemiselle

JENNIFER KENT-WALSH DAVID MCNAUGHTON (2005)

The success of communicative interaction is dependent on the communication skills of each individual participating in the exchange. Accordingly, in the case of an interaction involving an individual using augmentative and alternative communication (AAC), the success of the interaction depends not only on the skills of this individual, but also on those of the communication partner. Current literature indicates that communication partner instruction is a critical intervention component.

- Ohjaus on olennainen osa lääkinällistä kuntoutusta
- Miksi pelkkä kouluttaminen tai yleisen tason ohjaus/konsultointi ei riitä?
- Mitä tutkimukset kertovat meille kuntoutuksen ja opetuksen kokonaisuudesta? - kuntoutuksen ammattilaisten ja opettajien yhteisen ajan puue

Kun koulun tarjoama tuki ei riitä – koulun ja kuntoutuksen yhteistyö lapsen koulun käynnin tukena (Niilo Mäki Instituutti 2019)

Video läheisten ohjaamisen välineenä

Keskiössä vuorovaikutus,
kommunikointi, ihmisten
välillä tapahtuva
(inter action)

Voimavaralähtöinen tapa ohjata

Kieli ja kommunikointi kuntoutuvat
vahvistamalla *vuorovaikutusta* multimodaalisesti

OIVA-klinikka

Katso myöhemmin

Jaa

LISÄÄ VIDEOITA

Okei, milltä nyt tuntuu, kun katsoimme videon?

4:54 / 9:17

YouTube

